

Thương lắm 'hoa kèo nèo tím biếc'

Cả tập truyện mới của nhà văn Trầm Hương (NXB Văn nghệ TP HCM 2005), hơn một chục truyện ngắn mang toàn tên hoa là hoa, mà có lẽ đều là hoa dại miền Đồng bằng sông Cửu Long, có những tên hoa... dại khờ nhưng độc đáo đến mức, có thể bạn đọc ở Hà Nội khó lòng biết đến, như hoa vòng nem hay hoa dây chiều và nữa, hoa kèo nèo... chẳng hạn.

Ẩn sau tên những loài hoa ấy là những thân phận người, với tất cả nét riêng khả ái, những bí ẩn, đa đoan, truân chuyên... và cả miền tâm linh riêng tư nhất trong con người họ. Là người đàn bà cầm bút, từng trải qua cuộc đời riêng không mấy mát mái xuôi chèo, từng đổ vỡ, từng ngộ nhận, hy vọng và thất vọng, và không ít phen phải chèo chống trong thác lũ cuộc đời để tự trưởng thành trong cái viết của mình, nên tự nhiên, Trầm Hương đã riêng có một mối tình duyên tiền kiếp đối với thân phận người phụ nữ Nam Bộ, cũng như đối với chính số phận của bản thân. Duyên nợ đó đúng là đã nằm trong cái viết của Trầm Hương, giăng mắc cả đời viết của chị.

Nhân vật nữ ám ảnh Trầm Hương nhất là nhân vật "Mẹ". Hình ảnh hoa kèo nèo tím biếc - một loài hoa rất Đồng bằng sông Cửu Long - đã được Trầm Hương đầy thương mến lồng vào hình ảnh mẹ - người mẹ có chồng đi kháng chiến, ở nhà một mình tần tảo nuôi con, ngay trong lòng địch, bằng gian hàng mướm, với cái tên "cô Hai kèo nèo", và đó cũng là truyện ngắn mở đầu tập truyện, được viết với niềm thương cảm sâu xa, như tự bạch.

Từ Hoa kèo nèo, tác giả dẫn dụ người đọc lãng du, phiêu bồng trong khu vườn truyện ngắn của mình, với mỗi bông hoa là một thân phận người đàn bà. Như hai chị em nhà kia, xinh đẹp mơn mơn như hai đoá hồng tươi trên cành hồng mùa xuân. Thế rồi, những ngang trái cuộc đời đưa đẩy, khiến em bỏ chị, chị bỏ em, đằng đằng mấy chục năm trường không gặp lại được nhau, trong truyện ngắn Hoa hồng tỉ muội, khiến người chị phải suốt đời sám hối. Rồi Hoa vòng nem khờ dại là hình ảnh chị Ba chân què, chất phác, đã phát hiện ra vẻ đẹp của bác hàn nôi, vượt lên dư luận thông thường mà tìm thấy hạnh phúc lứa đôi muộn màng. Rồi Hoa trạng nguyên bướng bỉnh như ước nguyện của một cô bé cứ nhất định trở thành diễn viên sân khấu, mặc cho cả nhà phản đối...

Cứ thế, người đọc lang thang thú vị trong khu vườn truyện ngắn ngát ngào hương sắc đồng bằng của Trầm Hương. Cũng giống như cuộc đời phong phú muôn màu, ta thấy trong đó có cả Những đoá hoa vô ưu, Hoa hồng độc dược... và cũng phức tạp éo le, nhiều sự cố bất ngờ như cuộc đời, trong truyện ngắn của Trầm Hương không chỉ có những người phụ nữ đẹp nét đẹp người, cao thượng, dám hy sinh đời mình trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, mà còn có cả những nhân vật phụ nữ phản bội, chỉ điểm, ăn ở hai lòng, hoặc nông cạn, hời hợt, tham vàng bỏ ngãi...

Có thể nói, Trầm Hương có một lối viết truyện ngắn đậm mạnh chất báo chí, bởi sự tươi rói và ngôn ngữ chất liệu sống bao giờ cũng hiện thị rõ nét trong truyện ngắn của chị, và cũng bởi chủ thể viết là người đa cảm, rất nhạy cảm và giàu lòng thương cảm. Nhiều khi, sự đa cảm tràn bờ đến mức người viết cứ như bị cuốn trôi theo lòng tư liệu sống động, nên đã không mấy bận tâm đến công chuyện "tu từ", vốn là mối bận tâm đương nhiên, thường trực đối với nhiều nhà văn. Viết nhiều, viết khỏe, đi nhiều, gặp gỡ tiếp xúc nhiều, tình thương người lúc nào cũng đang đầy trái tim đa cảm, và dường như chưa thật muốn lắng lại để nghĩ suy, chiêm nghiệm, nên văn phong truyện ngắn của Trầm Hương rất trẻ trung, phóng túng, tự do và hồn nhiên, giản dị. Và tất cả sự hấp dẫn của ngòi bút Trầm Hương có lẽ cũng nằm ở đây.